



Lieta Nr. 11903017520

K75-0113-23

## LĒMUMS

Rīgā 2023. gada 4. janvārī

Ekonomisko lietu tiesa,

tiesnese I. Jankovska,

piedaloties Latgales reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas biroja Rēzeknes reģionālās nodaļas vecākajai inspektorei J. Vasiljevai,

Latgales apgabaltiesas prokuratūras prokurorei XXX,

ar mantu saistīto personu XXX, XXX, XXX pilnvarotajai pārstāvei zvērinātai advokātei XXX,

slēgtā tiesas sēdē izskatīja procesu par noziedzīgi iegūtu mantu.

### Aprakstošā daļa

[1] Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas biroja Rēzeknes reģionālajā nodaļā 2020. gada 9. novembrī uzsākts kriminālprocess Nr. 11903017520 pēc Krimināllikuma 195. panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma pazīmēm, pamatojoties uz 2020. gada 23. oktobra Finanšu izlūkošanas dienesta (turpmāk – FID) ziņojumu XXX par to, ka vairāku ārvalstīs esošo fizisku un juridisku personu konti Latvijas kredītiestādē izmantoti, lai legalizētu noziedzīga nodarījuma rezultātā iegūtus līdzekļus lielos apmēros.

[2] Ar procesa virzītājas 2022. gada 25. augusta lēmumu, kuram piekritusi uzraugošā prokurore, nolemts no kriminālprocesa Nr. 11903017520 izdalīt procesu par noziedzīgi iegūtu mantu un nosūtīt to izlemšanai tiesai. Lēmumā lūgts atzīt AS XXX likvidējamajā XXX arestētos XXX euro (ieraksta Nr. XXX); XXX euro (ieraksta Nr. XXX); XXX euro (ieraksta Nr. XXX, kā arī XXX piederošo XXX domājamo daļu no nekustamā īpašuma XXX, kadastra Nr. XXX, un XXX piederošo XXX domājamo daļu no nekustamā īpašuma XXX, kadastra Nr. XXX, par noziedzīgi iegūtu mantu un konfiscēt tos valsts labā.

Lēmums pamatots ar Krimināllikuma 70.<sup>11</sup> panta pirmo un ceturto daļu, Kriminālprocesa likuma 356. panta otrās daļas 1. punktu, 358. panta pirmo daļu, 626. panta pirmo daļu, 627. panta pirmo, otro un trešo daļu, kā arī 628. pantu.

Lēmumā norādīti šādi faktiskie apstākļi un pamatojums arestētās mantas noziedzīgajai izcelsmei.

[2.1] Laikā no 2014. gada līdz 2018. gadam Azerbaidžānas pilsoņi: XXX, XXX un viņu ģimenes locekļi: XXX, kura ir XXX dzīvesbiedre, XXX – XXX un XXX dēls, XXX – XXX brālis, izmantojot speciāli izveidotos čaulas veidojumus – “XXX”, “XXX”, “XXX” u.c., kuru patiesie labuma guvēji ir gan XXX XXX, gan XXX, gan XXX, realizējuši aizdomīgu darījumu shēmu, kuras ietvaros čaulas veidojumu “XXX”, “XXX” un fizisko personu XXX, XXX un Turcijas pilsones XXX konti Latvijas kredītiestādē XXX (turpmāk – “XXX”) izmantoti, lai fiktīvu darījumu veidā pārvietotu Azerbaidžānā izdarītu noziedzīgu nodarījumu (iespējams, piesavināšanās un korupcijas) rezultātā iegūtus līdzekļus (ne mazāk kā kopsummā

90 000 000 *euro*), un daļu līdzekļu izlietotu pašpatēriņam un nekustamo īpašumu iegādei uz XXX, XXX un XXX vārda.

Realizējot šādas darbības, tika mainīta finanšu līdzekļu tālākā atrašanās vieta un piederība nolūkā slēpt un maskēt šo līdzekļu noziedzīgo izcelsmi. Daļa no noziedzīgi iegūtajiem līdzekļiem tika pārvērsta citās vērtībās (iegādāti nekustamie īpašumi), kā arī izlietoti pašpatēriņam, apzinoties, ka šie līdzekļi ir noziedzīgi iegūti.

[2.2] Veicot "XXX" esošo "XXX" konta Nr. XXX un "XXX" konta Nr. LV72AIZK0000010406777, kā arī XXX konta Nr. XXX, XXX konta Nr. XXX un XXX konta Nr. XXX izraksta analīzi noskaidrots, ka naudas līdzekļi kontos veidojās garas tranzītu maksājumu ķēdes procesā. Līdzekļu sākotnējo izcelsmi shēmas dalībnieku kontos "XXX" veido liela apmēra pārskaitījumi no kriminālprocesā iesaistītas Azerbaidžānas juridiskās personas "XXX" un tādiem čaulu veidojumiem, kas iesaistīti "Azerbaidžānas laundromātā" ("XXX", "XXX", "XXX", "XXX", "XXX" u.c.).

[2.3] Naudas līdzekļi, kuri tika iegūti Azerbaidžānā izdarīta noziedzīga nodarījuma rezultātā, šķietami legālo darījumu aizsegā, izmantojot garu tranzīta maksājumu shēmu, tika iepludināti likumīgajā finanšu sistēmā, lai pēc tam tos, maskējot kā šķietami legālo darījumu gaitā iegūtus līdzekļus, varētu izmantot jebkādiem saviem mērķiem kā likumīgi iegūtus.

[2.3.1] Arestētās naudas atlikumam XXX *euro*, iespējams, ir noziedzīga izcelsme un to saskaņā ar 14.02.2019. Investīciju līgumu Nr. XXX cesijas veidā no "XXX" pārņēma AS "XXX".

"XXX" kontā Nr. XXX "ABLV Bank" naudas līdzekļi veidojās garas tranzītu maksājumu ķēdes procesā, galvenokārt no Ali Hasanova pārstāvētās "XXX." konta Nr. XXX "XXX" pārskaitījumiem.

Laika periodā no 2014. gada 18. septembra līdz 2014. gada 18. decembrim "XXX." divpadsmit transakcijās ar pamatojumu – konta papildināšana un rēķini Nr.: XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX – kopumā pārskaitīja XXX USD un XXX *euro* jeb XXX *euro*.

Naudas izcelsme "XXX." kontā Nr. XXX veidojās no pārskaitījumiem, ko veica čaulas veidojumi, kas iesaistīti Azerbaidžānas laundromātā, ka arī no vairākiem čaulas uzņēmumiem, kuri savukārt saņēma līdzekļus no "XXX".

[2.3.2] Arestētās naudas atlikumam XXX *euro*, iespējams, ir noziedzīga izcelsme un to saskaņā ar 11.12.2018. Investīciju līgumu Nr. XXX cesijas veidā no "XXX" pārņēma AS "XXX".

"XXX" kontā Nr. XXX "XXX" veidojies tik pat garas tranzītu maksājumu ķēdes procesā no XXX pārstāvētās "XXX" konta Nr. XXX "ABLV XXX" veiktajiem pārskaitījumiem.

Laikā no 2017. gada 22. maija līdz 2018. gada 16. februārim "XXX" četrpadsmit transakcijās ar pamatojošo informāciju – priekšapmaksa, par precī, par lopiem uz "XXX" kontu Nr. XXX "XXX" pārskaitīja XXX USD un XXX *euro* jeb XXX *euro*.

Naudas līdzekļu izcelsme "XXX" kontā Nr. XXX veidojās no pārskaitījumiem, ko veica "XXX", kas savukārt saņēma līdzekļus no čaulas veidojumiem, kas iesaistīti Azerbaidžānas laundromātā.

[2.3.3.] Arestētās naudas atlikumam XXX *euro*, iespējams, ir noziedzīga izcelsme un to saskaņā ar 07.12.2018. Investīciju līgumu Nr. XXX cesijas veidā no XXX pārņēma AS "XXX".

XXX kontā Nr. XXX "XXX" veidojās tik pat garas tranzītu maksājumu ķēdes procesā no juridiskās personas "XXX." konta Nr. XXX "XXX" pārskaitījumiem; "XXX" konta Nr. XXX "XXX"; "XXX" konta Nr. XXX "XXX".

Kopsummā laika periodā no 2014. gada 28. jūlija līdz 2018. gada 26. martam iepriekšminētās juridiskās personas uz XXX kontu Nr. XXX "XXX" pārskaitīja XXX USD un XXX *euro* jeb XXX *euro* "XXX", veicot naudas līdzekļu pārskaitījums, par pamatojošo informāciju norādīja – konta papildināšana nekustamā īpašuma iegādei, konta papildināšana.

"XXX" norādīja – kredīts nekustamam īpašumam, bet "XXX." – līdzekļu pārskaitījums. Saņemtos līdzekļus XXX *euro* kopsummā laika periodā no 2014. gada 20. oktobra līdz 2015. gada 24. aprīlim XXX secīgi bija pārskaitījusi uz savu kontu Nr. XXX "XXX", savukārt XXX *euro* kopsummā laika periodā no

2015. gada 11. novembra līdz 2016. gada 16. septembrim – uz citu savu kontu Nr. XXX “XXX”, pamatojošo informāciju norādot – savu līdzekļu pārvedums, izdevumi nekustamajam īpašumam.

“XXX” kontā Nr. XXX “XXX” un “XXX” kontā Nr. XXX “XXX” naudas līdzekļu izcelsmi veido pārskaitījumi no “XXX.” konta Nr. XXX uz it kā noslēgtā līguma par aizdevuma izsniegšanu pamata. Saņemtos it kā uz aizdevuma līguma pamata no “XXX.” naudas līdzekļus “XXX” un “XXX” arī it kā uz aizdevuma līguma pamata pārskaitīja XXX nekustama īpašuma iegādei.

[2.3.4] XXX kontā Nr. XXX “XXX” naudas līdzekļi, kuriem, iespējams ir noziedzīga izcelsme, veidojās no XXX dzīvesbiedra XXX pārstāvētās “XXX” konta Nr. XXX “XXX” veiktajiem pārskaitījumiem, dēla – XXX konta Nr. XXX tajā pašā kredītiestādē veiktajiem pārskaitījumiem un paša XXX konta Nr. XXX tajā pašā kredītiestādē veiktajiem pārskaitījumiem. Naudas līdzekļu sākotnējā izcelsme “XXX”, XXX un XXX kontos ir saņemtie līdzekļi no XXX brāļa XXX pārstāvētās kompānijas “XXX.” konta Nr. XXX “XXX”.

Kopsummā laikā no 2011. gada 10. janvāra līdz 2012. gada 12. oktobrim XXX savā kontā Nr. XXX “XXX” no “XXX”, dēla XXX un dzīvesbiedra XXX saņēma XXX USD un XXX *euro* jeb XXX *euro*. “XXX”, veicot naudas līdzekļu pārskaitījumus, par pamatojošo informāciju norādīja – konta papildināšana, preces pirkšana vai bez pamatojošās informācijas. XXX par naudas pārskaitīšanas mērķi norādīja – konta papildināšana, savukārt XXX naudas pārskaitīšanas mērķi nenorādīja. Saņemtie naudas līdzekļi tika izlietoti nekustamā īpašuma iegādei Latvijā un pašpatēriņiem.

[2.3.5] XXX kontā Nr. XXX “XXX” nauda veidojās no tēva XXX pārstāvētās kompānijas “XXX” konta Nr. XXX “XXX” veiktiem pārskaitījumiem.

Laikā no 2011. gada 10. janvāra līdz 2014. gada 11. augustam no “XXX” konta ar pamatojošo informāciju “konta papildināšana” vai bez pamatojošās informācijas XXX tika pārskaitīti XXX USD un XXX *euro* jeb XXX *euro* (laika periodā no 2011. gada 10. janvāra līdz 2012. gada 12. oktobrim tika pārskaitīti – XXX un XXX *euro*, uzreiz pēc kā 2013. gada 3. janvārī tika iegādāts nekustamais īpašums).

Laika periodā no 2012. gada 18. janvāra līdz 2014. gada 3. septembrim ar pamatojošo informāciju “konta papildināšana” XXX tika pārskaitīti XXX USD no “XXX” konta Nr. XXX XXX” veiktajiem pārskaitījumiem.

2011. gada 10. janvārī bez pamatojošās informācijas uz XXX kontu tika pārskaitīti XXX USD no XXX kā fiziskās personas konta Nr. XXX. Saņemtie naudas līdzekļi tika izlietoti nekustamā īpašuma iegādei Latvijā un pašpatēriņiem.

[2.4] Tādējādi, izvērtējot “XXX”, “XXX” un fizisko personu XXX, XXX un Turcijas pilsones XXX kontu izrakstus, tika konstatēts, ka tika veikti vienīgi savstarpēji tranzīta rakstura līdzekļu pārskaitījumi, nekādi citi saimniecisko darbību raksturojuši darījumi vispār nav konstatēti.

Līdzekļu atlikuma izcelsmi “XXX” un XXX” kontos “XXX” sajauktā veidā veido līdzekļi, kas saņemti no XXX pārstāvētajiem “XXX”, kas savukārt saņēmuši līdzekļus no Azerbaidžānā reģistrētas juridiskas personas “XXX”, kas, iespējams, saistīta ar krāpniecību un/vai piesavināšanos. “XXX” saņēma naudas līdzekļus no čaulas veidojumiem, kas iesaistīti Azerbaidžānas laundromātā.

Iepriekšminētā rīcība norāda uz to, ka “XXX”, “XXX” un citas iepriekšminētās kompānijas atbilst čaulas veidojumu pazīmēm. Čaulas veidojumi tika izveidoti, lai ar to starpniecību “iepludinātu” noziedzīgi iegūtus līdzekļus it kā legālajā biznesā un turpmāk, šķietami legālo darījumu aizsegā (darījumi galvenokārt pamatoti kā it kā savstarpējie aizdevumi viens otram, kā arī it kā savstarpēja liellopu iegādāšana un pārdošana viens otram) uzdot tos kā likumīgi iegūtus nolūkā, piemēram, veikt darījumus ar nekustamu mantu, iegādājoties to vai tērēt citiem saviem privātiem mērķiem (XXX, XXX, XXX ieguldīja nekustamajos īpašumos Latvijā, Spānijā un Apvienotajos Arābu Emirātos). Protī, XXX un viņas dēls XXX 2013. gada 3. janvārī no AS “XXX” (iepriekšējais nosaukums SIA “XXX”) iegādājušies nekustamo īpašumu Latvijā – dzīvokli XXX par kopējo summu XXX latiem, uz kā pamata iegūta arī uzturēšanās atļauja Latvijā. XXX iegādājas nekustamo īpašumu Spānijā un Apvienotajos Arābu Emirātos.

[2.5] Pirmstiesas izmeklēšanas laikā par čaulas veidojumiem “XXX” un “XXX”, kā arī XXX, XXX un

XXX tika noskaidrots turpmāk norādītais.

[2.5.1] "XXX" reģistrēšanas vieta ir Dominika. Kompānijas pārstāvis un patiesā labuma guvējs ir XXX. Dokumentu kārtošanu saistībā ar investīcijas līgumu Nr. XXX "XXX" pilnvarojis veikt SIA "XXX" pilnvarotai personai XXX, kas ieņem valdes priekšsēdētāja amatu SIA "XXX" un vienlaikus padomes priekšsēdētāja amatu AS "XXX". Arī "XXX" akceptējusi AS "XXX" piedāvājumu ieguldīt aktīvus Latvijas uzņēmumos, kas darbojas nekustamo īpašumu, enerģētikas, viesmīlības sfērās. 2019. gada 14. februārī starp kompānijām noslēgts Investīciju līgums Nr. XXX, ar kuru "XXX" iegulda AS "XXX" pamatkapitālā tai piederošos naudas līdzekļus, kā arī nodod savas kreditora prasījuma tiesības pret "XXX" uzņēmumam AS "XXX".

Saskaņā ar Iekšlietu ministrijas Informācijas centra iegūto informāciju, laika periodā no 2018. gada līdz 2021. gadam attiecībā pret XXX tika uzsākti trīs kriminālprocesi, kriminālprocesā Nr. XXX XXX ir aizdomās turētā statuss.

[2.5.2] "XXX" (reģistrācijas vieta – Kanāda) darbības nozare ir liellopu un barības vairumtirdzniecība. Līdz 2018. gada 9. februārim kompānijas patiesā labuma guvējs bija XXX, vēlāk XXX.

[2.5.3] XXX (arī XXX, dzim. XXX., Azerbaidžāna). Nodarbošanās veids – mājsaimniece, bet vienlaikus ir patiesā labuma guvēja "XXX" klientiem "XXX", "XXX", "XXX". Latvijā XXX tika piešķirta uzturēšanās atļauja kā ieguldītājai nekustamajā īpašumā.

[2.5.4] XXX (dzimis XXX., Azerbaidžāna) ir XXX dēls, nodarbošanās veids – uzņēmējs. Patiesā labuma guvējs "XXX" klientiem – "XXX", "XXX", "XXX". Latvijā tika piešķirta uzturēšanās atļauja kā ieguldītājam nekustamajā īpašumā, kas bija spēkā līdz 14.07.2018.

[2.5.5] XXX (dzimusi XXX.) nodarbošanās veids – mājsaimniece.

2014. gada 1. augustā un 2015. gada 16. septembrī noslēgusi aizdevuma līgumu ar "XXX". Līgumos noteikts, ka XXX līdzekļi "XXX" jāatdod 2018. gadā, bet "XXX" jau 2016. gadā pārtraukusi darbību, abu aizdevumu summa XXX *euro* nav atmaksāta, taču kopējais saņemto līdzekļu apmērs ir XXX *euro*, kas pārsniedz līgumos norādītās summas. Turklāt pirmais pārskaitījums no "XXX LLP" tika veikts 2014. gada 28. jūlijā, neraugoties uz to, ka aizdevuma līgums bija parakstīts 2014. gada 1. augustā. Nav konstatēta XXX pastāvīga saimnieciska darbība, kuras rezultātā aizdevumi varētu tikt atdoti. "XXX" klienta anketā norādīts, ka viņa ir mājsaimniece, bet ailē par ienākumiem norādīts – vīra un radnieku līdzekļi. Viņas klienta anketā norādītā dzīves vietas adrese sakrīt ar darījumu partnera "XXX", "XXX" un paša XXX korespondences un vienā laikā dzīves vietas adresi, bet nav informācijas par XXX un XXX radniecību ar XXX. "XXX" arī nav iesniegta informācija vai dokumenti, kas paskaidrotu un/vai apliecinātu XXX labklājības izcelsmi un mantisko stāvokli tādā apmērā, kādā izsniegti aizdevumi, kā arī nav iesniegti pamatojoši dokumenti par darījumiem ar "XXX" un "XXX".

Dokumentus saistībā ar kreditora prasījumu kārtojis XXX pilnvarotā persona XXX XXX brālis). Procesa virzītājas vērtējumā XXX izmantota kā starpniece, lai ar fiktīvu aizdevumu palīdzību viņas kontos tiktu slēpti XXX nelikumīgi iegūtie līdzekļi.

[2.5.6] Par AS "XXX" tika noskaidrots, ka tā ir investīciju kompānija, kas piedāvāja investoriem ieguldīt aktīvus Latvijas uzņēmumos, kas darbojas nekustamo īpašumu, enerģētikas, viesmīlības sfērās. Patiesā labuma guvējs ir XXX, pret kuru laika periodā no 2018. gada līdz 2021. gadam tika uzsākti četri kriminālprocesi par Krimināllikuma 195. panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu.

[2.5.7] Savukārt par "XXX." tika noskaidrots, ka kompānija reģistrēta Seišelu salās, darbības nozare ir finanšu pakalpojumi, patiesā labuma guvējs ir XXX, kas ir "XXX" pārstāvja un patiesā labuma guvēja XXX radnieks. 2014. gada 12. septembrī "XXX." pilnvarotā persona XXX kompānijai atvēra kontu Nr. XXX "XXX" filiālē Maskavā.

[2.5.8] Par "XXX" tika noskaidrots, ka kompānijas reģistrēšanas vieta ir Dominikā. Nodarbošanās veidi – pārtikas un lauksaimniecības produktu, higiēnas un kosmētikas preču vairumtirdzniecība, liellopu iepirkšana Austrālijā Azerbaidžānai, automobiļu, motociklu remonts. Kompānijas patiesā labuma guvējs ir Ali Hasanovs.

Naudas līdzekļus "XXX" kontā galvenokārt veidoja Azerbaidžānā reģistrētā juridiskā personas "XXX", kas, iespējams, saistīti ar krāpniecību un/vai piesavināšanos.

[2.5.9] Par XXX noskaidrots, ka viņš ir XXX dzīvesbiedrs un viņu kopēja dēla XXX tēvs. Patiesā labuma guvējs kompānijām "XXX", "XXX.", līdz 2018. gada 9. februārim "XXX". Abulfazs Melikovs publiskos informācijas avotos ir minēts kā muitas brokeru pakalpojumu monopolists Azerbaidžānā. XXX laika periodā, kas sakrīt ar "XXX" kontos veikto "XXX" darījumu periodu, bijis iesaistīts noziedzīgos nodarījumos Azerbaidžānā. Līdzekļi no "XXX" pārskaitīti XXX un XXX, un, iespējams, fiktīvai starpniecei XXX.

XXX, iespējams, ir ļaunprātīgi izmantojis savu dienesta stāvokli un veicis pretlikumīgas darbības (aizdomas par kukuļošanu), veicot muitas brokera darbību.

[2.5.10] Par XXX noskaidrots, ka viņa adrese sakrīt ar "XXX." un "XXX" uzņēmējdarbības faktiskajām adresēm. Viņš ir patiesā labuma guvējs astoņpadsmit "XXX" klientiem, tajā skaitā "XXX.", "XXX", "XXX". Šie čaulas veidojumi savos kontos "XXX" saņēma līdzekļus aptuveni XXX XXX. *euro* no ārvalstu juridiskām personām, pēc kā tika veikti tranzīta rakstura pārskaitījumi starp saistītajiem čaulas veidojumiem.

"XXX" kontā "XXX" laika periodā no 2013.-2014. gadam saņemti līdzekļi aptuveni XXX USD kopsummā no "XXX", "XXX", "XXX" un XXX", kuri saskaņā ar Organizētās noziedzības un korupcijas atmaskošanas projekta (OCCRP) ietvaros atklāto informāciju minēti kā Azerbaidžānas laundromāta dalībnieki.

"XXX", "XXX", XXX", "XXX", "XXX" un "XXX" kontos no 2014.-2016. gadam saņemti līdzekļi (aptuveni 90 milj. *euro*) no "XXX" kontiem Azerbaidžānas kredītiestādēs. Publiskos informācijas avotos atrodama informācija, ka "XXX OJSC" no 2013.-2017. gadam organizēja šķirnes liellopu liela apmēra iepirkumu, bet tie nav piegādāti noteiktajā laikā un atbilstošā kvalitātē, liellopus bija paredzēts iegādāties arī no Brazīlijas uzņēmuma "XXX".

[2.6] No AS XXX", "XXX", "XXX", XXX un XXX pārstāves zvērinātas advokātes XXX iesnieguma ar ziņām par arestētas mantas izcelsmes likumību netika minēti un aprakstīti arestēto naudas atlikumu un naudas līdzekļu izcelsmes, par kuriem tika iegādāti nekustamie īpašumi, sākotnējie avoti.

[2.7] Tipoloģija atbilst noslāņošanas jeb strukturēšanas un integrācijas stadijām un konstatētas vairākas šīs tipoloģijas pazīmes, piemēram, par darījumā iesaistītajām personām publiski pieejama negatīva rakstura informācija. Aizdevēja vai saņēmēja labklājības līmenis nav samērīgs ar izsniegto aizdevumu vai pārbaudāms.

[3] Tiesas sēdē procesa dalībnieki snieguši šādus paskaidrojumus.

[3.1] Procesā virzītāja un prokurore lūgumu uzturēja uz lēmumā norādītajiem apstākļiem un pamatiem. Procesā virzītāja papildus lēmumā minētajiem argumentiem norādīja, ka pārstāves iesniegtajos paskaidrojumos nav konstatēti pierādījumi tam, ka arestētajai mantai ir likumīga izcelsme, kā arī to, ka pamatprocesu tuvākajā laikā nav iespējams nodot tiesai, jo vēl nepieciešams laiks pierādījumu iegūšanai par personu vainu, šobrīd netiek veiktas nekādas procesuālās darbības. Uzskata, ka nav pamata neticēt Finanšu izlūkošanas dienesta ziņojumā norādītajam.

[3.2] Ar mantu saistīto personu pārstāve XXX iesniedza tiesai rakstveida paskaidrojumus gan saīsinātā, gan paplašinātā versijā, kas tika pievienoti lietai un uz kuriem pamatojās tiesas sēdē (*lietas 11. sējuma 43.-113. lapa*). Lūdza izbeigt procesu par noziedzīgi iegūtu mantu, cita starpā paskaidrojumos vērsot tiesas uzmanību, ka nepastāv Kriminālprocesa likuma 626. panta pirmajā daļā paredzētais iemesls procesa par noziedzīgi iegūtu mantu uzsākšanai, kas paredz konkrētus, kumulatīvi konstatējamus nosacījumus.

Selektīva pieeja pierādījumu vērtēšanai nav pieļaujama. Kriminālprocesa ietvaros ir vērtējams viss pierādījumu kopums to savstarpējā kopsakarā, bez tam abu pušu pierādījumu kopumam ir jābūt izvīzītiem vienādiem standartiem ziņu ticamības, attiecināmības un pieļaujamības ziņā, kas konkrētajā procesā nav izdarīts. Pēc būtības procesā virzītāja arestētās mantas noziedzīgas izcelsmes pamatošanai visos gadījumos apelē pie 2016.-2017. gadā masu medijos izskanējušas informācijas par iespējamu XXX veikto dienesta stāvokļa ļaunprātīgo izmantošanu un kukuļošanu, veicot muitas brokera darbību; kā arī informāciju par Azerbaidžānas laundromātā iesaistītām personām un to darījumiem 2012.-2014. gadā, FID sniegtās

informācijas par 2020. gada Azerbaidžānas Republikā uzsākto kriminālprocesu par iespējamo valsts akciju sabiedrības XXX notikušo piesavināšanos un krāpšanos. Nedz procesa virzītājas lēmums, nedz lietas materiāli nesatur pārbaudītas un procesā noteiktajā kārtībā nostiprinātas ziņas par XXX pienākumu izpildi Azerbaidžānas Republikas muitas dienestā vai saistītā valsts uzņēmumā. Attiecībā uz Organizētās noziedzības un korupcijas atmaskošanas projekta OCCRP publiskotās informāciju procesa virzītāja pat nav identificējusi šos juridiskos veidojumus (nav norādīti nedz reģistrācijas dati, nedz jurisdikcijas valsts), nav pārbaudījusi nedz to avotus, nedz juridisko personu darījumu saistību ar arestētiem aktīviem, aprobežojoties ar publikāciju tulkošanu. "XXX", "XXX", "XXX", XXX" maksājumi saistīto uzņēmumu kontos nav konstatēti un attiecīgi tie nekādi neietekmē arestēto aktīvu izveidi. OCCRP mājas lapā nedz "XXX", nedz arī grupas uzņēmums "XXX" vispār nav minēti, bet gan ir minēts uzņēmums "XXX".

Ar mantu saistīto personu kontrolētie uzņēmumi nav vienīgie, ar kuriem valsts akciju sabiedrība "XXX" savā darbības gaitā stājusies darījuma attiecībās, līdz ar ko krimināllietas uzsākšanas fakts pats par sevi nepierāda ar mantu saistīto personu kontrolēto uzņēmumu iesaisti Azerbaidžānā izmeklējamā lietā.

Neiztur kritiku procesa virzītājas izdarītais secinājums par XXX uzkrāto aktīvu noziedzīgo izcelsmi un viņas it kā "fiktīvās starpnieces" lomu, šis secinājums ir balstīts vien uz kredītiestādes AS "XXX" pieejamo ierobežoto informācijas kopumu par XXX gūto līdzekļu izlietojumu (nevis izcelsmi). Nekustamā īpašuma iegādei bija izmantoti naudas līdzekļi, kurus T. Caglar aizdevuma darījumā investīcijas nolūkos saņēma procentu aizdevuma darījumā no XXX kontrolētā uzņēmuma "XXX", šis darījums neattiecas uz aktīvu veidojošiem darījumiem, bet ir saistīts ar naudas līdzekļu izlietojumu. XXX aizdevuma darījumā izsniegto naudas līdzekļu sākotnējā izcelsme lielākoties ir saistīta ar Azerbaidžānas, Gruzijas uzņēmumu samaksām par dažāda veida precēm XXX uzņēmumu grupas uzņēmumu kontos. Ņemot vērā, ka šo (ārpus rezidentbiznesa) sadarbības modeļa funkcionalitāti nodrošināja virkne XXX kontrolēto uzņēmumu, kur katram bija deklarēts konkrēts saimnieciskās darbības virziens, tad attiecīgi nacionālo uzņēmumu ienākošo maksājumu daļa kā peļņa vai brīvie uzņēmuma līdzekļi tika novirzīti arī aktīvus akumulējošiem uzņēmumiem (piem., "XXX", vēlāk – arī "XXX."), kas turpmāk ar līdzekļiem rīkojās atbilstoši partneru vienošanām par peļņas sadali. Tas izrietēja no starp uzņēmumiem īstenotās vienotās investīcijas sadarbības modeļa. "XXX" maksājumos izmantoto naudas līdzekļu sākotnējā izcelsme ir saistīta ar XXX grupas uzņēmumu kontos ienākošiem maksājumiem par preču un pakalpojumu saņemšanu lielākoties no nacionāliem uzņēmumiem.

XXX nekustamā īpašuma iegādei laika periodā no 10.01.2011. līdz 12.10.2012. izmantoto naudas līdzekļu izcelsme XXX *euro* kopsummā ir saistīta ar privāto attiecību ietvaros veiktiem pārskaitījumiem no dēla XXX un bijušā vīra XXX, kā arī aizdevums no XXX kontrolēta uzņēmuma "XXX". Analogiski, Murada Melikova nekustamā īpašuma iegādei laika periodā no 10.01.2011. līdz 12.10.2012. izmantoto naudas līdzekļu izcelsme XXX *euro* kopsummā, kā arī XXX iekšbankas maksājumiem izmantoto naudas līdzekļu izcelsme, ir saistīta ar privātos pārskaitījumos no viņa tēva XXX saņemtiem līdzekļiem un tēva kontrolētā uzņēmuma "XXX" aizdevuma darījumā pārskaitītiem naudas līdzekļiem. XXX, R XXX pārskaitīto naudas līdzekļu sākotnējā izcelsme "XXX" kontā ir saistīta ar "XXX", "XXX" un XXX" aizdevuma atmaksas un komerciālās sadarbības ietvaros veiktiem norēķiniem. Nekustamā īpašuma iegāde īstenojās laika periodā 10.01.2011.-12.10.2012. un lielākā daļa no "XXX" maksājumiem izmantotiem naudas līdzekļiem uzņēmuma kontā ir izveidojusies 2010. gada darījumos, t.i., dažus gadus pirms procesa virzītājas aprakstītiem noziedzīgiem notikumiem, pats "XXX." ir dibināts 05.08.2014., t.i., pusotru gadu pēc nekustamā īpašuma faktiskās iegādes.

XXX ir nodarbojusies ar saimniecisko darbību, kontrolējot ārpus rezidences valsts reģistrētos uzņēmumus un ieguldot tajos privātos un saimniecisko darījumu rezultātā gūtos līdzekļus, objektīvi nav pamata apšaubīt viņas spējas veikt saimniecisko darbību un rīkoties savās interesēs.

Nedz XXX, šķirot laulību 1998. gadā, nedz XXX neuztur ar XXX tādas privātās vai saimnieciskās attiecības, kas ļautu vērtēt personu aktīvu kā kopīgu aktīvu. Izpētot naudas līdzekļu kustību starp XXX uzņēmuma "XXX"

un fizisko personu kontiem "XXX", var secināt, ka tai ir izteikts finanšu sadarbības raksturs, jo to veido gan kredīta, gan debeta maksājumi starp iesaistītām personām. Nedz XXX un R XXX, nedz paša XXX labklājības līmeņa samērīgums vai izcelsmes tiesiskums nekad nav bijis apšaubīts no Azerbaidžānas valsts fiskālo un tiesībsargājošo iestāžu puses.

Naudas līdzekļu XXX *euro* izcelsme "XXX" norēķinu kontā ir saistīta ar 2018. gada 11. janvāra starpkontu maksājumu XXX USD, kam izmantoti naudas līdzekļi, kas uzņēmuma naudas kontā tika iegūti, 2018. gada 5. janvārī realizējot (dzēšot) par XXX USD 2016. gada 28. oktobrī iegādātos finanšu instrumentus – obligācijas XXX. Iemesls šai operācijai ar finanšu instrumentiem bija abu uzņēmumu beneficiāra XXX lēmums slēgt "XXX" kontus, nepieciešamībai izbeidzoties un akumulēt līdzekļus viena uzņēmuma kontos. "XXX", "XXX" beneficiārs XXX nav saistīts ar "XXX" komercdarbību.

"XXX" norēķinu konta naudas līdzekļu atlikums XXX *euro* izveidojies darījumā, kas ir saistīts ar lopu tirdzniecību un kurā ir izmantoti "XXX" naudas līdzekļi. "XXX" savā kontā nekad nebija saņēmis naudas līdzekļus no lēmumā norādīta maksātāja "XXX" norēķinu konta Nr. XXX. 2015. gadā "XXX" uzvarējis Azerbaidžānas Republikas Zemkopības ministrijas izsludinātajā tenderī par liellopu importa piegādi Azerbaidžānā, 2015. gada 14. oktobrī noslēdzot līgumus par lopu piegādi ar Zemkopības ministrijas pakļautībā esošo "XXX". Procesa virzītājas klūdainie pieņēmumi par uzņēmuma kontā īstenoto darbību izskaidrojami ar to, ka nav ņemts vērā fakts, ka uzņēmums darbojās kopējā uzņēmumu grupas modelī, kad viena uzņēmuma brīvie līdzekļi īslaicīgi tiek novirzīti saistītā uzņēmuma radušos izdevumu segšanai. Tieši tas ir vērojams "XXX" norēķinu kontā, kad daļa no XXX" ieskaitītiem naudas līdzekļiem tika novirzīta saistītiem uzņēmumiem. Par vienu no būtiskākām izmaiņām, kas skāra konkrēti "XXX", bija tas, ka ar 2017. gada grozījumiem tika ierobežota nerezidentu dalība valsts tenderos, līdz ar to tika reģistrēts "XXX" pārstāvniecība Azerbaidžānas Republikā. Gan "XXX", gan "XXX" pārstāvniecība Azerbaidžānas Republikā pilnā mērā ir izpildījusi savas saistības pēc noslēgtiem līgumiem. Grozījumu rezultātā jebkādas transakcijas no "XXX" pārstāvniecības Azerbaidžānas Republikā par labu "XXX" pēc noklusējuma tiktu vērtētas kā dividenžu izmaksas (relatīvi, tīrā peļņa), līdz ar to bija pieņemts lēmums darījumu realizācijas modelim piesaistīt starpnieku – uzņēmumu "XXX", veicot uzņēmuma beneficiāra tiesību pāreju un deklarējot tam jaunu saimnieciskās darbības veidu – lopu un mēslojumu tirdzniecību. "XXX" norēķinu konta pārskata dati norāda, ka no "XXX" pārstāvniecības Azerbaidžānas Republikā saņemto naudas līdzekļu kopsummai XXX *euro*/2 XXX USD atbilst no "XXX" konta uzņēmumam "XXX" atbilstoši noslēgtiem līgumiem pārskaitīto naudas līdzekļu kopsummai XXX *euro*/ XXX USD.

Attiecībā uz "XXX" cedēto "XXX", "XXX", XXX mantu, kā arī XXX un XXX mantu, jāatzīst, ka šo personu tiesības uz mantu ir iegūtas tiesiskas un ekonomiski pamatotas saimnieciskās, un privātās darbības rezultātā, kuras mērķis nav bijis vērsts uz jebkādu patieso naudas līdzekļu izcelsmes avota slēpšanu, bet gan uz labuma gūšanu no saimnieciskās darbības savās interesēs. Izņemot "XXX" aktīvu daļu, kas izveidojusies no "XXX" pārstāvniecības Azerbaidžānas Republikā maksājumos no "XXX" saņemtiem līdzekļiem, visu pārējo ar mantu saistīto personu aktīvu avots ir maksājumi no XXX uzņēmuma "XXX".

Balstoties uz "XXX", "XXX", "XXX", "XXX", "XXX" kontu pārskatu datiem un atbilstoši FIFO metodoloģijai, var dibināt, ka ar arestēto aktīvu izveidi saistītos iekšbankas maksājumos no "XXX" norēķinu konta fiziskai personai XXX un uzņēmumam "XXX" (kā arī 3 izejošiem maksājumiem "XXX") bija izmantota daļa no naudas līdzekļiem, kas saņemta komerciālās sadarbības ietvaros 20 maksājumos XXX USD kopsummā no "XXX" norēķinu konta. Pretēji procesa virzītājas uzskatam par iesaistīto uzņēmumu saimnieciskās darbības saturu un naudas līdzekļu izcelsmi, noskaidrotais skaidri norāda, ka lielākā daļa no aktīvu veidojošiem līdzekļiem ir saņemta nevis no īpašās jurisdikcijas valstīs reģistrētiem, procesa virzītāja skatījumā "čaulas uzņēmumiem" vai ar negatīvu informāciju saistītiem uzņēmumiem, bet tieši no nacionāliem uzņēmumiem. Procesa virzītājas lēmumā un izdalītos materiālos nav ziņu, kas pamato Kriminālprocesa likuma 355. pantā

ietverto prezumpciju piemērošanai XXX, M XXX, T XXX mantas atzīšanai par noziedzīgi iegūtu un tās konfiskācijai.

### **Motīvu daļa**

[4] Tiesa, izvērtējot izdalītos materiālus procesā par noziedzīgi iegūtu mantu, iesniegtos pierādījumus, tiesas sēdē uzklusot procesa dalībnieku paskaidrojumus, atzīst, ka arestētie aktīvi ir noziedzīgi iegūta manta, ir konfiscējami un līdzekļi ieskaitāmi valsts budžetā.

[5] Procesu par noziedzīgi iegūtu mantu var piemērot tikai gadījumos, ja pastāv Kriminālprocesa likuma 626. panta pirmajā daļā paredzētie nosacījumi – pierādījumu kopums dod pamatu uzskatīt, ka manta ir noziedzīgi iegūta vai saistīta ar noziedzīgu nodarījumu; objektīvu iemeslu dēļ krimināllietas nodošana tiesai tuvākajā laikā nav iespējama vai tas var radīt būtiskus neattaisnotus izdevumus.

Savukārt tiesai saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 630. pantu, izskatot materiālus par noziedzīgi iegūtu mantu, ir jāizlemj: 1) vai manta ir noziedzīgi iegūta vai saistīta ar noziedzīgu nodarījumu; 2) vai ir zināms mantas īpašnieks vai likumīgais valdītājs; 3) vai kādai personai ir likumīgas tiesības uz mantu; 4) rīcība ar noziedzīgi iegūtu mantu.

Satversmes tiesas 2017. gada 23. maija sprieduma lietā Nr. XXX 10. un 11. punktā atzīts, ka atbilstoši Kriminālprocesa likuma 59. nodaļas regulējumam šajā procesā netiek skatīta krimināllietas pēc būtības un vērtēti pierādījumi par personas vainu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, bet atbilstoši pierādījumiem tiek vērtēta tikai konkrēti norādītās mantas izcelsme un tiek izņemta rīcība ar mantu, ja tā tiek atzīta par noziedzīgu. Šāds process ir vērsts uz mantisko jautājumu kriminālprocesā savlaicīgu un efektīvu atrisināšanu.

[6] Procesa virzītāja lēmumā norādījusi, ka objektīvu iemeslu dēļ krimināllietas nodošana tiesai tuvākajā laikā nav iespējama, ņemot vērā noziedzīga nodarījuma daudzējādību, sarežģītību, pārbaudāmo un pierādāmo apstākļu apjomu, kā arī starptautiskās sadarbības aspektu, jo nepieciešams iegūt pietiekamu pierādījumu kopumu attiecībā uz personu vainu izmeklējamajā noziedzīgajā nodarījumā. Papildus tiesas sēdē procesa virzītāja gan norādījusi, ka šobrīd netiek veiktas izmeklēšanas darbības.

Tiesa nesaskata pamatu apšaubīt šādu procesa virzītājas pamatojumu, tostarp ņemot vērā to, ka procesā par noziedzīgi iegūtu mantu tiek izdalīti tikai tādi materiāli, kas attiecas uz mantu. Savukārt apstākļi, ka šobrīd netiek veiktas izmeklēšanas darbības, nenozīmē, ka tās vispār vairs nav plānots veikt, tādējādi saprotams, ka procesa virzītājas plānu un taktikas attiecībā uz izmeklēšanu detalizēta atklāšana, tostarp arī ar mantu saistītajai personai, var potenciāli kaitēt izmeklēšanas noslēpuma interesēm, līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka lietā notiek procesa novilcināšana. Tāpat tiesa ņem vērā, ka procesa virzītāja ir saņēmusi uzraugošā prokurora piekrišanu procesa par noziedzīgi iegūtu mantu uzsākšanai. Tāpat Kriminālprocesa likums neparedz procesa virzītājam norādīt konkrētu vai aptuvenu termiņu, kad lietu būs iespējams nodot tiesai.

[7] 2020. gada 23. novembrī ar mantu saistītajām personām AS “XXX”, XXX un XXX nosūtīts 2020. gada 11. novembra lēmums par aresta uzlikšanu mantai (ar tulkojumu XXX un XXX), vienlaikus izskaidrojot Kriminālprocesa likuma 111.<sup>1</sup> panta pirmajā daļā noteiktās tiesības (*lietas 1. sējuma 21.-26. lapa*). Tāpat lietā ir iesūtas paziņojumu par informācijas sniegšanu kopijas, kuras nosūtītas AS “XXX” pārstāvei zvērinātai advokātei XXX, XXX un XXX (ar tulkojumu) (*lietas 1. sējuma 84.-88. lapa*).

Ar minētajiem paziņojumiem ar mantu saistītajām personām izskaidrots, ja tiek izteikts pieņēmums, ka manta ir noziedzīgi iegūta vai saistīta ar noziedzīgu nodarījumu, persona 45 dienu laikā no paziņošanas brīža var iesniegt ziņas par attiecīgās mantas izcelsmes likumību. Papildus izskaidrotas ziņu neiesniegšanas sekas, proti, ja kriminālprocesā iesaistītā persona apgalvo, ka manta nav uzskatāma par noziedzīgi iegūtu, pienākums pierādīt attiecīgās mantas izcelsmes likumību ir šai personai un ja persona noteiktā termiņā nesniedz ticamas



ziņas par mantas izcelsmes likumību, šai personai tiek liegta iespēja saņemt atlīdzību par kaitējumu, kas tai nodarīts saistībā ar kriminālprocesā noteiktajiem ierobežojumiem rīkoties ar šo mantu (Kriminālprocesa likuma 126. panta 3.<sup>1</sup> daļa).

[8] Procesa virzītājam ir pamats izdalīt no krimināllietas materiālus par noziedzīgi iegūtu mantu un uzsākt procesu, ja izpildās arī Kriminālprocesa likuma 626. panta pirmās daļas 1. punkta nosacījums, proti, pierādījumu kopums dod pamatu uzskatīt, ka manta, kurai uzlikts arests, ir noziedzīgi iegūta vai saistīta ar noziedzīgu nodarījumu.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 124. panta sestajai daļai procesā par noziedzīgi iegūtu mantu pierādīšanas priekšmetā ietilpstošie apstākļi attiecībā uz mantas noziedzīgo izcelsmi uzskatāmi par pierādītiem, ja pierādīšanas gaitā ir pamats atzīt, ka mantai, visticamāk, ir noziedzīga, nevis likumīga izcelsme.

Tiesa atzīst, ka procesa virzītājas iegūto pierādījumu kopums dod pamatu pieņēmumam, ka arestētajai mantai, visticamāk (ar iespējamības pārsvaru), ir noziedzīga izcelsme.

Lietā nav noskaidrots iespējamais predikatīvais noziedzīgais nodarījums, līdz ar to izmeklēšana veikta par tā saucamo “stand alone” jeb autonomo legalizāciju, kas tiek pierādīta arī balstoties uz netiešajiem pierādījumiem, kas norāda uz mantas noziedzīgu izcelsmi, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas izdarīšanas tipoloģijām un pazīmēm, kā arī personas nespēju pierādīt mantas likumīgu izcelsmi.

Iegūtie pierādījumi dod tiesai pamatu uzskatīt, ka ir konstatējama tādu darbību veikšana, kuras saskaņā ar Krimināllikuma 195. panta trešo daļu un Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma 5. panta pirmo daļu (tostarp redakcijā, kas bija spēkā laikā, kad AS “XXX”, XXX un XXX kontos saņemti naudas līdzekļi) norāda uz noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai raksturīgām darbībām.

Arestēto līdzekļu, visticamāk, noziedzīgo izcelsmi apstiprina lēmumā par procesa uzsākšanu par noziedzīgi iegūtu mantu norādītie pirmstiesas kriminālprocesā iegūtie pierādījumi to kopumā un savstarpējā sakarībā – FID sniegtais ziņojums, tiesiskās palīdzības lūguma ietvaros saņemtā informācija no Azerbaidžānas tiesībsargājošām iestādēm, banku kontu pārskati, informācija no bankām, darījumu dokumenti, kā arī cita informācija.

Secināms, ka kriminālprocesā konstatētajos apstākļos ir saskatāmas arī vairākas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas tipoloģijas pazīmes, piemēram, finanšu līdzekļu pārvietošana no vienas personas uz citas personas kontiem bez ekonomiska un pierādāma pamatojuma, iesaistītajiem uzņēmumiem konstatējamās čaulas veidojumu pazīmes, daļai no iesaistītajiem uzņēmumiem ir viens patiesā labuma guvējs, darījumiem ir fiktīvu darījumu pazīmes.

[9] Tāpat viens no obligāti vērtējamiem apstākļiem ir Kriminālprocesa likuma 126. panta 3.<sup>1</sup> daļā norādītais, ka, lai uzskatītu par pierādītu, ka manta ir noziedzīgi iegūta, jākonstatē, ka kriminālprocesā iesaistītā persona nespēj ticami izskaidrot attiecīgās mantas likumīgo izcelsmi.

Personas pienākumu izpilde ir pakļaujama kvalitātes izvērtēšanas kritērijiem, proti, tiešums (skaidrība, konkrētība), izvērtēšanas iespējamība (iespējams pārbaudīt), ticamība (vai reāli izpildāms, darījuma ekonomiskā loģika). Tādējādi, lai izvērtētu iesniegto pierādījumu par mantas likumīgo izcelsmes ticamību, jāvērtē gan iesniegto pierādījumu (dokumentu) forma, gan saturs. To, cik ticamas ir pierādīšanā izmantojamās ziņas par faktiem, izvērtē, aplūkojot visus kriminālprocesa laikā iegūtos faktus vai ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā (Kriminālprocesa likuma 128. panta otrā daļa). Tiesa secina, ka aizskartās mantas īpašnieki nav ticami pierādījuši arestētās mantas legālo izcelsmi.

[10] No lietas materiāliem izriet, ka 2018. gada 19. jūlijā XXX iesniegusi “XXX” kreditora prasījumu XXX euro, ko pēc tam saskaņā ar 2018. gada 7. decembra Investīcijas līgumu Nr. XXX ir pārņēmusi AS “XXX” (lietas 1. sējuma 137. lapa).

[10.1] 2018. gada 7. decembra Investīciju līgums Nr. XXX paredz, ka piesaistītais kapitāls tiks izmantots tālākām investīcijām, kuras AS "XXX" veiks savā vārdā un interesēs tās darbības attīstībai, savukārt investors (š.g. XXX) iegūs tiesības piedalīties AS "XXX" peļņas sadalē saskaņā ar līguma un sabiedrības statūtu noteikumiem, proti, AS "XXX" veic pamatkapitāla palielināšanu un investors iegūst sabiedrības emitētās priekšrocību akcijas (*lietas 1. sējuma 138.-147. lapa*). Tiesa neapšaubā, ka AS "XXX" veica saimniecisko darbību, veica ieguldījumus citos uzņēmumos, ko apliecina arī gada pārskats par 2018. gadu, tāpat arī XXX neatkarīgu revidentu ziņojums (*lietas 1. sējuma 96.-108. lapa*), taču pastāv jautājums, vai šī saimnieciskā darbība tika veikta ar likumīgā ceļā iegūtiem naudas līdzekļiem, proti, vai šķietami legālu darījumu aizsegā netika pārņemti tādi kreditoru prasījumi, kuru izcelsme nav legāla.

OTiesa pārliecinājās, ka AS "XXX" valdes priekšsēdētājs ir XXX un kopumā pret XXX ir uzsākti četri kriminālprocesi pēc Krimināllikuma 195. panta trešās daļas pazīmēm, kur no kriminālprocesa Nr. XXX izdalīts kriminālprocess Nr. XXX, savukārt no kriminālprocesa Nr. XXX izdalīts kriminālprocess Nr. XXX, vēlāk kriminālprocesi Nr. XXX un Nr. XXX apvienoti, piešķirot kriminālprocesam numuru XXX un šis kriminālprocess 2022. gada 19. jūlijā nodots Ekonomisko lietu tiesai (*lietas 3. sējuma 152.-153. lapa*). Vienlaikus tiesa norāda, ka minētais fakts pats par sevi neliecina par arestēto līdzekļu noziedzīgu izcelsmi, bet tikai var tikt vērtēts netieši kopsakarā ar pārējiem pierādījumiem.

[10.2] No XXX konta izraksta izriet, ka laika posmā no 2014. gada 28. jūlija līdz 2015. gada 6. novembrim no "XXX" kopumā *euro* valūtā saņēmusi XXX *euro*, bet USD valūtā 2016. gada 4. februārī saņēmusi XXX USD, maksājuma mērķos pārsvarā norādīts – konta papildināšana vai aizdevuma līgums. Vairumā gadījumu pārskaitīta summa XXX *euro* un nereti neilgi pēc līdzekļu saņemšanas kontā XXX tos pārskaitījusi uz savu kontu "XXX" (*lietas 3. sējuma 1.-3. lapa*), līdz ar to līdzekļu kustībai XXX kontā piemīt tranzīta raksturs un nav ekonomiski pamatota iemesla, kādēļ naudas līdzekļi sākotnēji ieskaitīti "XXX" kontā un pēc tam pārskaitīti uz kontu "XXX".

[10.3] Pārstāve norādījusi, ka naudas līdzekļi XXX *euro* veidojušies no 2018. gada 12. marta iekšbankas maksājuma, t.i., naudas konta Nr. XXX atlikuma pārvešanas darījumā, tam izmantojot 2018. gada 22. februārī finanšu instrumentu – obligāciju XXX (ISIN kods LV000801991, XXX akcijas) ar nominālvērtību 1 XXX USD dzēšanas darījumā gūtos līdzekļus, savukārt sākotnējā līdzekļu izcelsme ir 2016. gada 4. februāra aizdevuma līguma Nr. XXX rezultātā iegūtie finanšu līdzekļi XXX USD no "XXX" (*lietas 11. sējuma 68. lapa*).

Savukārt attiecībā uz pārējiem saņemtajiem līdzekļiem XXX kontā no "XXX", XXX" un "XXX." pārstāve norādījusi, ka tie neveido arestētās mantas izcelsmi un ir aprakstīts līdzekļu izlietojums, nevis izcelsme, kam var piekrist (*lietas 11. sējuma 69. lapas reverss*), taču tiesa ņem vērā arī lietas materiāliem pievienoto starp XXX un "XXX" 2014. gada 1. augustā noslēgto aizdevuma līgumu Nr. 1-08-2014 (*lietas 3. sējuma 88.-93. lapa*) izriet, ka XXX aizņemas XXX *euro*, kas jāatdod līdz 2018. gada 1. augustam (saskaņā ar papildu vienošanos Nr. 1 līdz 2029. gada 1. augustam), un tādējādi aizdevuma atmaksa XXX kontā "XXX" nav konstatēta, savukārt pirmais maksājums no "XXX" kontā saņemts jau 2014. gada 28. jūlijā, t.i. pirms līguma noslēgšanas (*lietas 3. sējuma 1.-3. lapa*), kas norāda uz iespējamību, ka aizdevuma līgums noslēgts tikai šķietami, lai pamatotu jau veikto maksājumu un turpmāk plānotos maksājumus.

[10.4] Tāpat tiesa konstatē, ka ar trīspusēju vienošanos "XXX" saistības ir nodevusi XXX (*lietas 7. sējuma 188.-192. lapa*), savukārt pārstāve paskaidrojumos norādījusi, ka XXX saistības ir segtas, XXX atmaksājot parādu, šo faktu nostiprinot notariālajā aktā (*lietas 11. sējuma 69. lapas reverss*), bet tādi pierādījumi, lai varētu ticami un pārbaudāmi pārliecināties par šo faktu, lietā nav, līdz ar to tiesa nevar pārliecināties par XXX saistību izpildi.

[10.5] Papildus tiesa ņem vērā, ka neskatoties uz 2016. gada 4. februāra aizdevuma līgumā Nr. XXX paredzēto ievērojamo aizdevuma summu, par labu kreditoram nav paredzēts nekāds nodrošinājums (piemēram, galvojumi, nekustamo īpašumu ķīlas u.tml.), līdz ar to šādi darījumi ir pretēji vispārpieņemtajai

praksei, jo nav ticami un nav ekonomiski pamatoti, ka privātpersonai tiek aizdoti vairāku miljonu aizdevumi bez jebkādiem nodrošinājumiem. Turklāt tiesa secina, ka bankas dokumentos XXX pati norādījusi, ka ir mājsaimniece (*lietas 3. sējuma 11. lapa*), līdz ar to nav loģiska izskaidrojuma, kā persona būtu atmaksājusi tik ievērojumus aizdevumus. Lai arī var redzēt, ka aizdevuma nodrošinājums ir iekļauts jau minētajā starp XXX un "XXX" 2014. gada 1. augustā noslēgtajā aizdevuma līguma Nr. 1-08-2014 papildus vienošanās Nr. 2, paredzot, ka aizdevums tiek izsniegts nekustamā īpašuma iegādei adresē 8 XXX, un tas kalpo kā nodrošinājums XXX saistībām, tomēr atbilstoši noformēti ticami pierādījumi, ka šāds nodrošinājums tiešām ir reģistrēts, piemēram, attiecīgā zemesgrāmatu vai tam pielīdzinātā reģistrā attiecīgajā valstī, nav iesniegti (*lietas 3. sējuma 88.-93. lapa, 7. sējuma 174. lapa*).

Lai arī tiesa nav pamata apšaubīt, ka XXX varētu būt šobrīd pietiekams labklājības līmenis, tomēr pārstāves iesniegtie dokumenti par XXX labklājību, tai skaitā īpašumiem faktiski nav pārbaudāmi un tas pēc būtības šajā procesā netiek izvērtēts, jo nozīme ir XXX kontā no "XXX" saņemto naudas līdzekļu XXX euro izcelsmei, kas saņemti atbilstoši 2016. gada 4. februāra aizdevuma līgumam Nr. XXX (*lietas 7. sējuma 59.-71. lapa*). Bez tam arī no lietā esošajiem XXX konta izrakstiem neapstiprinās, ka XXX veiktu pārbaudāmu un ticamu saimniecisko darbību.

Tādējādi tiesa atzīst, ka XXX kontā saņemtajiem XXX euro no "XXX", kuri veido konta atlikumu XXX euro un kura prasījumu pārņēmis AS "XXX", ir, visticamāk, noziedzīga izcelsme.

[11] Procesa virzītāja norādījusi, ka AS "XXX" arestētās naudas atlikums 142 624,80 euro pārņemts saskaņā ar 2018. gada 11. decembra Investīciju līgumu Nr. XXX cesijas veidā no "XXX", un naudas līdzekļi XXX euro "XXX" kontā Nr. XXX "XXX" veidojušies garas tranzītu maksājumu ķēdes procesā no XXX pārstāvētās "XXX" (Reģ. Nr. XXX) konta Nr. XXX "XXX" veiktajiem pārskaitījumiem (*procesa virzītājas lēmuma 3. lapa*).

Savukārt pārstāve norādījusi, ka minētie līdzekļi veidojušies no 2018. gada 26. janvāra "XXX" pārstāvniecības Azerbaidžānas Republikā (*TAX ID 2004265321*, konta numurs XXX XXX) ienākošā maksājumā XXX USD, nevis no lēmumā norādīta maksātāja "XXX" un tā norēķinu konta Nr. XXX (*lietas 11. sējuma 81. lapas reverss*).

[11.1] Tiesa pārliecinājās, ka lietas materiāliem pievienotais 2018. gada 11. decembra Investīciju līgums Nr. XXX starp AS "XXX" un XXX" (*lietas 1. sējuma 111.-120. lapa*) pēc būtības ir tipveida līgums un līdzīgs līgums noslēgts arī ar XXX, līdz ar to attiecībā uz šo līgumu izdarāmi identiski secinājumi, kā minēts šā lēmuma 10.1. punktā un ir noskaidrojama sākotnējā "XXX" kontā esošo naudas līdzekļu (prasījuma) izcelsme.

[11.2] No "XXX" konta izraksta (*lietas 1. sējuma 170.-172. lapa*) izriet, ka nevar viennozīmīgi secināt, ka atlikums XXX euro veidojies tieši no "XXX" pārstāvniecības Azerbaidžānas Republikā 2018. gada 26. janvārī veiktā maksājuma XXX USD, lai arī tas ir pēdējais saņemtais maksājums USD kontā, taču pēc šī maksājuma saņemšanas USD kontā 2018. gada 29. janvārī veikts maksājums uz "XXX" kontu Nr. XXX gandrīz identiskas summas apmērā, proti, XXX USD (*lietas 1. sējuma 171. lapa*), kas nozīmē, ka faktiski pēdējā maksājuma saņemšanas brīdī kontā ir bijuši citi naudas līdzekļi un tie ir sajaukušies dažādu ienākušo maksājumu no "XXX" pārstāvniecības Azerbaidžānas Republikā kontiem un "XXX" konta Nr. LV84AIZK0000010388325 rezultātā, un visi USD kontā esošie līdzekļi pilnībā konvertēti uz EUR kontu 2018. gada 21. februārī un 26. martā (XXX USD + XXX USD, *lietas 1. sējuma 171. lapas reverss*).

Savukārt, izsekojot maksājumus EUR kontā, redzams, ka faktiski kontā esošo atlikumu var veidot tikai USD kontā esošie līdzekļi, kas pilnībā konvertēti uz EUR kontu 2018. gada 21. februārī un 26. martā, ņemot vērā, ka visi naudas līdzekļi, kas saņemti EUR kontā, īsi pēc to saņemšanas pārskaitīti uz "XXX" kontu Nr. XXX, kas vienlaikus norāda uz maksājumu tranzīta raksturu, proti, to, ka naudas līdzekļi no konta pārskaitīti īsi pēc to saņemšanas kontā, kas atbilst noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas tipoloģiju pazīmei "XXX" (sk. *Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas tipoloģijas un pazīmes. Metodoloģisks materiāls.*

2. papildinātā redakcija, 2021. Pieejams: [https://fid.gov.lv/uploads/files/2021/FID\\_Tipologiju%20materials\\_II\\_red.pdf](https://fid.gov.lv/uploads/files/2021/FID_Tipologiju%20materials_II_red.pdf).

No iepriekšminētā secināms, ka naudas atlikuma 142 624,80 *euro* izcelsme ir veidojusies no USD kontā saņemtajiem maksājumiem no "XXX" pārstāvniecības Azerbaidžānas Republikā kontiem un "XXX" konta Nr. XXX.

[11.3] Maksājumos, kas saņemti no "XXX", pamatojumā norādīts – aizdevuma līgums Nr. 12/09 (*lietas 1. sējuma 170. lapas reverss, 171. lapa*). No "XXX" konta izraksta izriet, ka no "XXX" trīs maksājumos saņemta aizdevuma līgumā noteiktā summa XXX USD.

[11.3.1] Pārstāve iesniegusi aizdevuma līgumu Nr. 12/09 (*lietas 9. sējuma 169.-202. lapa*), no kura izriet, ka "XXX" izsniegusi aizdevumu XXX USD uzņēmuma apgrozāmā kapitāla palielināšanai. Minētais līgums nosaka kavējuma procentus, paredz atmaksas nosacījumus, saistību neizpildes sekas, piemērojamās tiesības un strīdu izšķiršanas kārtību, līdz ar to, lai arī formāli būtiski trūkumi līguma saturā nav konstatējami, tomēr tiesa norāda, ka formāla līguma noslēgšana vēl neliecina, ka darījuma rezultātā ieskaitītiem naudas līdzekļiem ir legāla izcelsme. Tiesa ņem vērā, ka, neskatoties uz vairāku miljonu aizdevuma summu izsniegšanu par labu kreditoram, nav paredzēts nekāds nodrošinājums (piemēram, galvojumi, nekustamo īpašumu ķīlas u.tml.), līdz ar to šādi darījumi ir pretēji vispārpieņemtajai praksei, jo nav ticami un nav ekonomiski pamatoti.

Turklāt tiesa ņem vērā lietā esošo informāciju par iesaistītajām sabiedrībām, proti, "XXX" reģistrēta Dominikā (Dominikas Sadraudzībā), sabiedrībai nav saistības ar patiesā labuma guvēja valsti Azerbaidžānu, bankas dokumentos nav norādīta konkrēta saimnieciskā darbība, vien norādīts – zinātniskie, tehniskie pakalpojumi, norādīts, ka konta atvēršanas mērķis nav saimnieciskā darbība, bet personīgā darbība, tāpat no konta izrakstiem kopumā nav redzams, ka sabiedrība veiktu norādīto saimniecisko darbību, kuras rezultātā tiktu iegūti legāli līdzekļi (*lietas 2. sējuma 37.-139. lapa*).

[11.3.2] No "XXX" konta izraksta redzams, ka naudas līdzekļu avots līdz pārskaitījumiem "XXX" pamatā ir sajaukušies ienākušie maksājumi no "XXX.", no paša "XXX" konta Nr. XXX, kā arī no "XXX" (*lietas 2. sējuma 31.-34. lapa*).

Pārskaitījumos, kas saņemti no "XXX." norādīti dažādi rēķinu numuri, tāpat arī pārskaitījumos no "XXX" norādīts vai nu "konta papildināšana", vai arī, ka maksājums veikts saskaņā ar aizdevuma līgumu, bet šādi dokumenti nav pievienoti lietas materiāliem, ko XXX kā "XXX" patiesā labuma guvējai būtu jāspēj iesniegt. Tāpat, analizējot "XXX" konta Nr. XXX izrakstu, ir acīmredzams, ka maksājumiem ir izteikts tranzīta raksturs, proti, ka naudas līdzekļi no konta pārskaitīti īsi pēc to saņemšanas kontā, kas atbilst noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas tipoloģiju pazīmei "B4".

[11.3.3] No "XXX." konta Nr. XXX redzams, ka līdz brīdim, kad veikts pēdējais maksājums uz "XXX" kontu (06.10.2015.), kontā saņemti naudas līdzekļi no tādiem uzņēmumiem kā "XXX", "XXX", "XXX", "XXX", "XXX.", "XXX", "XXX" (*lietas 5. sējumā, lapas bez numerācijas*).

Savukārt procesa virzītājā lēmumā norādījusi, ka naudas līdzekļu izcelsme "XXX." kontā Nr. XXX veidojās tai skaitā no pārskaitījumiem, ko veica čaulas veidojumi, kas iesaistīti "Azerbaidžānas laundromātā", proti, "XXX", XXX "XXX", "XXX", taču tiesa nekonstatē maksājumus no iepriekšminētajām sabiedrībām "XXX." kontā Nr. XXX.

Tāpat procesa virzītāja norādījusi, ka naudas līdzekļu izcelsmi "XXX." kontā Nr. XXX veido saņemtie maksājumi no čaulas uzņēmumiem "XXX", "XXX", "XXX.", kas saņēmuši līdzekļus no "XXX", "XXX" un "XXX." konta izraksti lietas materiāliem nav pievienoti, līdz ar to par faktu, ka tajos saņemtie līdzekļi no "XXX" ir tālāk pārskaitīti "XXX.", tiesa pārliecināties nevar.

Tiesa konstatē, ka no "XXX" konta izraksta Nr. XXX redzams, ka saņemti maksājumi tai skaitā no "XXX", "XXX", XXX un XXX" (sk. piemēram, 5. sējuma sabiedrības konta izraksta 7., 73., 175., 179. lapa). Ņemot vērā, ka "XXX LTD" kontā saņemti maksājumi no iepriekšminētajām sabiedrībām, par kurām publiski pieejama

informācijas, ka tās iesaistītas laundromātā, konstatējama atbilstība noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas tipoloģiju pazīmei "F3". Pārstāve rakstveida paskaidrojumos norādījusi, ka ar negatīvo informāciju saistīto uzņēmumu maksājumos saņemto naudas līdzekļu kopsumma "XXX" kontā veido vien 6,6% no kopējā uzņēmuma kredīta apgrozījuma, līdz ar ko nav pamata uzskatam, ka uzņēmuma saimnieciskās darbības mērķis bija īstenot nelegāli iegūto naudas līdzekļu legalizāciju un pilnīgi visi no tā saņemtie līdzekļi sasaistīti ar aizdomīgiem darījumiem (*lietas 11. sējuma 93. lapas reverss*), tomēr tiesa norāda, ka pat, ja daļa no "XXX" darījumiem ir bijuši likumīgi, tomēr līdzekļi kontā saplūst un nav iespējams nošķirt, kuri attiecīgi ir likumīgi iegūtie līdzekļi.

Bez tam no "XXX" konta izraksta redzams arī tas, ka regulāri saņemti maksājumi no tādām sabiedrībām kā "XXX", "XXX", "XXX", "XXX" ar vispārīgām norādēm maksājuma mērķos, kā piemēram, "payment", savukārt no "XXX LTD" konta saņemti maksājumi ar vispārīgu norādi "repayment", kas atbilst tipoloģiju pazīmei "D10" un norāda uz to, ka, visticamāk, maksājumi veikti par fiktīviem, reāli dabā nenotikušiem darījumiem.

Tāpat no "XXX" klienta anketas izriet, ka plānotais vidējais konta apgrozījums mēnesī ir no XXX līdz XXX euro (*lietas 4. sējuma 134. lapa*), savukārt no konta izraksta izriet, ka apgrozījums bijis krietni lielāks, proti, laika posmā no 18.02.2013.-03.12.2014 USD konta apgrozījums bijis XXX USD (*lietas 5. sējuma sabiedrības konta izraksta 1. lapa*), EUR konta apgrozījums bijis XXX euro (*lietas 5. sējuma sabiedrības konta izraksta 190. lapa*), GBP konta apgrozījums bijis XXX GBP (*lietas 5. sējuma sabiedrības konta izraksta 228. lapa*), un RUB konta apgrozījums bijis XXX RUB (*lietas 5. sējuma sabiedrības konta izraksta 230. lapa*).

No iepriekšminēto apstākļu kopuma secināms, ka ir vairāk ticams, ka "XXX" kontā saņemtie naudas līdzekļi ir iegūti noziedzīgā ceļā, nekā likumīgi, tādējādi šie līdzekļi pastarpināti nonākuši arī "XXX" kontā Nr. XXX, no kura tālāk veikti pārskaitījumi uz "XXX" kontu.

[11.4] Lietas materiāliem pievienots "XXX" konta Nr. XXX izraksts (*lietas 5. sējums, lapas bez numerācijas*), lai gan no "XXX" konta Nr. XXX izraksta (*lietas 1. sējuma 170.-172. lapa*) izriet, ka maksājumi saņemti no "XXX" (nod. maksātāja Nr. XXX) "XXX" konta Nr. XXX un "XXX" bankas konta Nr. XXX, kuru konta izraksti lietās materiāliem nav pievienoti.

Veicot pārskaitījumus maksājumu mērķos "XXX" (nod. maksātāja Nr. XXX) norādījusi gan līgumu Nr. 10/17/A, gan līgumu Nr. 001 (*lietas 1. sējuma 170.-171. lapa*).

Pārstāve iesniegusi pievienošanai lietās materiāliem 2017. gada 10. aprīļa līgumu Nr. 10/17/A, no kura izriet, ka "XXX" pārdod "XXX" pārstāvniecībai Azerbaidžānas Republikā 6000 Simentāles šķirnes vaislas telītes, kuru izcelsmes valsts ir Vācija vai Austrija un kopējā līguma summa ir XXX euro (*lietas 10. sējuma 51.-54. lapa*). Tāpat pievienots 2017. gada 18. septembra līgums Nr. 001, kurā ir līdzīgi nosacījumi kā līgumā Nr. 10/17/A, tai skaitā tāds pats Simentāles šķirnes vaislas telīšu skaits un līguma summa, taču līguma pielikumā norādīts, ka tiek pirktas 385 govys par kopējo summu XXX USD (*lietas 10. sējuma 68.-72. lapa*).

Kopumā "XXX" USD kontā no "XXX" pārstāvniecības Azerbaidžānas Republikā saskaņā ar līgumu Nr. 10/17/A saņemti XXX USD, bet saskaņā ar līgumu Nr. XXX saņemti XXX USD, savukārt EUR kontā saskaņā ar līgumu Nr. 10/17/A saņemti XXX euro, bet saskaņā ar līgumu Nr. XXX saņemti XXX euro. Līdz ar to nav pamatojuma, kādēļ saskaņā ar līgumu Nr. XXX, kura pielikumā tika noslēgta vienošanās par līguma summu XXX USD, ir saņemti XXX USD un XXX euro.

Pārstāve iesniegusi arī "XXX" pārstāvniecības Azerbaidžānas Republikā ienākuma nodokļa deklarācijas par 2017.-2018. gadiem, no kurām izriet, ka 2017. gadā deklarēts ienākums no preču piegādes XXX manati, 2018. gadā – XXX manati (*lietas 10. sējuma 128. lapa, 196. lapa*). Tāpat pievienots arī 2017. gada 18. septembra līgums Nr. 18.09.2017/001 starp "XXX" un "XXX" par XXX grūsnu Simentāles šķirnes telīšu pārdošanu (*lietas 10. sējuma 28.-32. lapa*) un pievienots arī proforma rēķins par 30% priekšapmaksu XXX euro un kopējo summu XXX euro apmērā pirms 500 Simentāles šķirnes telīšu piegādes (*lietas 10. sējuma 215. lapa*), tomēr ne no līguma, ne rēķina neizriet konkrēts datums, līdz kuram jāveic rēķina apmaksa. Turklāt lai arī

līgumā Nr. XXX kā pircēja konts norādīts "XXX" "XXX" konta Nr. AZ02AIB40160018400162055105, maksājumi saskaņā ar šo rēķinu veikti no "XXX" konta Nr. XXX kopsummā 494 500 *euro* (*lietas 5. sējuma sabiedrības konta izraksta 75.-76. lapa*). Tāpat pārstāve iesniegusi loģistikas uzņēmuma "XXX" izrakstītos rēķinus par transporta pakalpojumiem Austrija – Azerbaidžāna (*lietas 10. sējuma 40.-45. lapa*), taču, pirmkārt, nav pievienots pats noslēgtais līgums, kā arī no izrakstītajiem rēķiniem viennozīmīgi nevar secināt, ka tie saistīti ar liellopu pārvadājumiem, jo rēķinos nav konkretizēts, kas tiek pārvadāts.

Tiesa konstatē, ka no 2017. gada 10. aprīļa līguma Nr. XXX izriet, ka "XXX" pārdod "NOVERO INVEST LTD" pārstāvniecībai Azerbaidžānas Republikā XXX Simentāles šķirnes vaislas telītes, kuru izcelsmes valsts ir Vācija vai Austrija un kopējā līguma summa ir XXX *euro* (*lietas 10. sējuma 51.-54. lapa*), savukārt pēc mēneša 2017. gada 18. maijā starp XXX un XXX tika noslēgts līgums, kur "XXX" pārdod "XXX" XXX Simentāles šķirnes vaislas telītes, kuru izcelsmes valsts ir Vācija vai Austrija un kopējā līguma summa ir XXX *euro* (*lietas 10. sējuma 59.-62. lapa*). Minēto pārstāve paskaidrojumos izskaidro ar to, ka krīzes pārvarēšanas un manata kursa stabilizācijas procesa ietvaros pieņemto grozījumu rezultātā būtiskas izmaiņas skāra arī saistīto uzņēmumu savstarpējo norēķinu kārtību, paredzot pēc būtības vien investēšanas un dividendu izmaksas darījumus, kā rezultātā tika pieņemts lēmums piesaistīt starpnieku – uzņēmumu "XXX", veicot uzņēmuma beneficiāra tiesību pāreju un deklarējot tam jaunu saimnieciskās darbības veidu – lopu un mēslojumu tirdzniecību (*lietas 11. sējuma 86. lapa*). Tomēr par minētajiem apstākļiem, proti, ka ar grozījumiem tika skarta norēķinu kārtība, nav iesniegti pierādījumi, lai tiesa varētu pārliecināties par to, ka tādi apstākļi tobrīd pastāvēja, kas objektīvi un ticami pamato iepriekšminētos identiskos līgumus ar darījuma pušu maiņu.

Līdz ar to, ņemot vērā konstatēto apstākļu kopumu, pastāv objektīvas aizdomas, ka darījumi noslēgti tikai šķietamības radīšanai par faktiski nenotikušiem tiesiskajiem darījumiem, lai to aizsegā pārvietotu, visticamāk, noziedzīgi iegūtus finanšu līdzekļus.

[12] AS "XXX" arestētās naudas atlikums XXX *euro* pārņemts saskaņā ar 2019. gada 14. februāra Investīciju līgumu Nr. XXX cesijas veidā no juridiskās personas "XXX", un naudas līdzekļi "XXX" kontā Nr. XXX "XXX" veidojās garas tranzītu maksājumu ķēdes procesā, galvenokārt no XXX pārstāvētās kompānijas "XXX." konta Nr. XXX LAS "XXX" pārskaitījumiem (*procesa virzītājas lēmuma 2. lapa*).

[12.1] Kā redzams no XXX" konta Nr. XXX, tad atlikums USD kontā XXX *euro* pamatā veidojies no pēdējā saņemtā maksājuma no pašas sabiedrības konta Nr. XXX 2018. gada 11. janvārī un pēc tam 2018. gada 21. februārī notikusi XXX USD konvertācija, kas ir pēdējais saņemtais maksājums EUR kontā (*lietas 2. sējuma 34. lapa un tās reverss*), līdz ar to nav pamatots procesa virzītājas arguments, ka naudas līdzekļu izcelsme ir no "XXX." konta Nr. XXX saņemtie maksājumi.

[12.2] Savukārt no "XXX" konta Nr. XXX izriet, ka pārskaitīto naudas līdzekļu izcelsme ir XXX akciju (ISIN XXX) pārdošana 2018. gada 5. janvārī par XXX USD (*lietas 2. sējuma 35. lapas reverss*). Pārstāve norādījusi, ka minētie finanšu instrumenti iegādāti 2016. gada 28. oktobrī, savukārt šie finanšu instrumenti saņemti no saistītā uzņēmuma "XXX", kam par pamatu bija patiesā labuma guvēja XXX lēmums slēgt "XXX" kontus "XXX" un akumulēt līdzekļus viena uzņēmuma kontos (*lietas 2. sējuma 35. lapa, 11. sējuma 79. lapas reverss*), minēto pamato iesniegtais 2016. gada 24. augusta aktīvu pārdevuma līgums Nr. 2408/16 (*lietas 9. sējuma 148.-151. lapa*).

[12.3] Pārstāve norādījusi, ka finanšu instrumentu iegādei "XXX" izmantojusi tai skaitā no "XXX" divos maksājumos saņemtus 2 800 000 USD (*lietas 11. sējuma 80. lapa*). Pārstāve iesniegusi "XXX" un "XXX" 2011. gada 25. maijā noslēgto ieguldījumu līgumu (*lietas 9. sējuma 162.-167. lapa*), saskaņā ar kuru "XXX" izsniedz "XXX" kredītu XXX USD.

Tiesa, uz līdzīgiem apsvērumiem kā šā lēmuma 10. un 11. punktā, secina, ka aizdevuma izsniegšanai par labu kreditoram nav paredzēts nekāds nodrošinājums (piemēram, galvojumi, nekustamo īpašumu ķīlas u.tml.), līdz ar to šādi darījumi ir pretēji vispārpieņemtajai praksei, jo nav ticami un nav ekonomiski pamatoti,

ka tiek aizdoti vairāku miljonu aizdevumi bez jebkādām garantijām. Tostarp, kā jau augstāk secināts, tad aizdevumi par ievērojamām summām aizdoti sabiedrībai, par kuras reālu saimniecisko darbību lietā nav ticamu un pārbaudāmu ziņu, bet bankas dokumentos sabiedrība nav norādījusi konkrētu saimnieciskās darbības veidu (*lietas 2. sējuma 189. lapa*). Tādējādi secināms, ka minētās sabiedrības neveic reālu saimniecisko darbību, bet, iespējams, ir viens no darījumu ķēdes posmiem, lai nodrošinātu nelikumīgu naudas līdzekļu tranzītu.

[13] No XXX konta Nr. XXX izraksta izriet, ka 2011. gada 10. janvārī viņa kontā saņemti XXX USD no XXX konta Nr. XXX, tajā pašā datumā saņemti XXX USD no "XXX" konta Nr. XXX. No šiem saņemtajiem naudas līdzekļiem XXX USD konvertēti uz XXX *euro*, kas tajā pašā dienā no EUR konta pārskaitīti uz "XXX" kontu Nr. XXX kā daļa no dzīvokļa pirkuma summas (līgums Nr. XXX) (*lietas 2. sējuma 140. lapa, 143. lapas reverss*).

Tad 2011. gada 25. februārī un 23. jūnijā no "XXX" saņemti vēl papildus XXX USD un XXX USD. 2012. gada 18. janvārī veikta XXX USD konvertācija uz XXX *euro*, pēc kā "XXX" 2012. gada 18. janvārī pārskaitīti XXX *euro* (*lietas 2. sējuma 140. lapa, 144. lapa*). Savukārt 2012. gada 2. aprīlī no "XXX LLP" saņemti XXX *euro*, pēc kā uz "XXX" kontu 2012. gada 3. aprīlī pārskaitīti XXX *euro* un XXX *euro* (*lietas 2. sējuma 144. lapa*), bet 2012. gada 7. jūnijā no "XXX" saņemti vēl XXX *euro*, kas tajā pašā dienā pārskaitīti uz "XXX" kontu, kā arī 2012. gada 12. oktobrī no "XXX" saņemti 54 402,40 *euro*, kas arī tajā pašā dienā pārskaitīti uz "XXX" kontu.

[13.1] Tiesa secina, ka izmantotajiem naudas līdzekļiem par XXX arestēto nekustamo īpašumu nav saistības ar USD kontā saņemtajiem naudas līdzekļiem no "XXX", jo šie līdzekļi netika konvertēti uz EUR kontu, līdz ar to tie netika ieguldīti nekustamajā īpašumā, kas ir arestēts kriminālprocesa ietvaros un šo līdzekļu izcelsme šā procesa ietvaros nav izvērtējama.

[13.2] Lietas materiāliem pievienots starp XXX un "XXX" 2011. gada 6. janvārī noslēgtais aizdevuma līgums Nr. 0601/11 (*lietas 7. sējuma 209.-221. lapa*), kas paredz, ka "XXX" izsniedz M. XXX aizdevumu XXX *euro* nekustamā īpašuma iegādei.

Konkrētajā gadījumā, līdzīgi kā par XXX saņemto aizdevumu no šīs sabiedrības, tiesa secina, ka neskatoties uz ievērojamo aizdevuma summu, aizdevuma izsniegšanai par labu kreditoram nav paredzēts nekāds nodrošinājums (piemēram, galvojumi, nekustamo īpašumu ķīlas u.tml.), līdz ar to šādi darījumi ir pretēji vispārpieņemtajai praksei, jo nav ticami un nav ekonomiski pamatoti, ka privātpersonai tiek aizdoti vairāku miljonu aizdevumi bez jebkādām garantijām. Tāpat, lai arī tiesai nav pamata apšaubīt, ka XXX ir laba izglītība un arī varētu būt pietiekams labklājības līmenis, tomēr minētais pēc būtības šajā procesā netiek izvērtēts, jo nozīme ir personas kontā no "XXX" saņemto naudas līdzekļu izcelsmei.

Tāpat no XXX konta Nr. XXX izraksta redzams, ka naudas līdzekļi no "XXX" konta laika posmā no 2011. gada 10. janvāra līdz 2014. gada 11. augustam saņemti ievērojami lielākā apmērā, nekā aizdevuma līguma summa, proti, USD kontā saņemti XXX USD un EUR kontā saņemti XXX *euro*, bet aizdevuma atdošana nav konstatēta (*lietas 2. sējuma 140.-146. lapa*).

[14] No XXX konta Nr. XXX izraksta izriet, ka 2011. gada 10. janvārī viņas kontā saņemti XXX USD no XXX konta Nr. XXX, tajā pašā datumā saņemti XXX USD no "XXX" konta Nr. XXX. No šiem saņemtajiem naudas līdzekļiem XXX USD konvertēti uz XXX *euro*, kas tajā pašā dienā no EUR konta pārskaitīti uz "XXX" kontu Nr. XXX kā daļa no dzīvokļa pirkuma summas (līgums Nr. XXX) (*lietas 3. sējuma 103. lapa, 106. lapa*).

[14.1] 2012. gada 18. janvārī un 2. aprīlī no XXX konta Nr. XXX Ranas XXX kontā saņemti divi maksājumi katrs XXX *euro*, kas uzreiz pēc to saņemšanas kontā pārskaitīti "XXX" kā daļa no dzīvokļa pirkuma summas (līgums Nr. XXX) (*lietas 3. sējuma 106. lapa*).

Analizējot XXX konta Nr. XXX izrakstu, redzams, ka naudas līdzekļi XXX *euro*, kas tika pārskaitīti XXX 2012. gada 18. janvārī, ir veidojušies no valūtas konvertācijas USD kontā, konvertējot XXX USD uz XXX *euro*

(*lietas 2. sējuma 140. lapas reverss, 143. lapas reverss*). Savukārt pirms konvertācijas XXX kontā 2011. gada 10. janvārī saņemti XXX USD no XXX konta Nr. XXX, tajā pašā datumā saņemti 300 000 USD no "XXX" konta Nr. XXX. 2011. gada 25. februārī un 23. jūnijā no "XXX" saņemti vēl papildus XXX USD un XXX USD. Pēc tam 2011. gada 26. jūnijā XXX XXX USD ieguldījis depozītā ar līguma Nr. XXX, kas 2011. gada 22. decembrī atgriezti XXX kontā, tātad pirms līdzekļu konvertācijas uz EUR kontu 2012. gada 18. janvārī (*lietas 2. sējuma 140. lapa*). Līdz ar to secināms, ka XXX euro, kas tika pārskaitīti XXX 2012. gada 18. janvārī, ir veidojušies no XXX kontā saņemtajiem līdzekļiem no XXX un "XXX".

Savukārt 2012. gada 2. aprīlī saņemtie 54 402,40 euro no XXX konta veidojušies no XXX kontā 2012. gada 2. aprīlī saņemtā maksājuma no "XXX" konta XXX euro (*lietas 2. sējuma 144. lapa*). Tādējādi šā maksājuma sākotnējā izcelsme ir "XXX LLP" naudas līdzekļi.

[14.2] XXX kontā 2012. gada 7. jūnijā un 12. oktobrī no "XXX" konta saņemti divi maksājumi katrs XXX euro, kas uzreiz pēc to saņemšanas kontā pārskaitīti uz pārskaitīti "XXX" kā daļa no dzīvokļa pirkuma summas (līgums Nr. XXX) (*lietas 3. sējuma 106. lapa*). Līdz ar to arī šo maksājumu avots ir "XXX" naudas līdzekļi.

[14.3] Pārstāve kā maksājumu pamatojumu iesniegusi starp "XXX" un XXX 2011. gada 7. janvārī noslēgto aizdevuma līgumu Nr. XXX (*lietas 8. sējuma 3.-31. lapa*), saskaņā ar kuru "XXX" izsniedzis XXX XXX USD (*tulkojumā acīmredzama summas pārrakstīšanās kļūda, sk. 8. sējuma 9. lapu, 23. lapu*) kā aizdevumu nekustamā īpašuma un vērtspapīru iegādei. Līgumā ir iekļauti līdzīgi nosacījumi kā ar XXX noslēgtajā aizdevuma līgumā Nr. XXX, līdz ar to par šo līgumu un tā ekonomisko pamatojumu ir izdarāmi analogiski secinājumi kā par XXX un T XXX aizņēmumiem no šīs sabiedrības. Tāpat tiesa izskaidro, ka nav pamata apšaubīt XXX darba pieredzi, izglītību un prasmes, tomēr minētais pēc būtības šajā procesā netiek izvērtēts, jo tiesai ir jākonstatē tikai personas kontā no "XXX" saņemto naudas līdzekļu izcelsme.

[15] Tiesa nekonstatē, ka "XXX" veic reālu saimniecisko darbību, kuras rezultātā būtu pieejami ievērojami naudas līdzekļi visu minēto aizdevumu izsniegšanai, kas mērāmi vairāku miljonu apmērā. No bankas dokumentos pašas sabiedrības norādītā izriet, ka konta atvēršanas mērķis nav saimnieciskā darbība, bet norādīts kā personiskā darbība, kas papildus norāda uz to, ka konts šajā bankā izmantots naudas līdzekļu tranzīta plūsmai, bez ekonomiski saimnieciska pamatojuma (*lietas 2. sējuma 1.-18. lapa*). Tāpat lietā nav ziņu, uz to arī nav norādījusi pārstāve paskaidrojumos, ka sabiedrība būtu publiski zināma, vai par tās saimniecisko darbību būtu pieejama informācija. Tiesa secina, ka pretēji darījumu ekonomiskai būtībai un loģikai būtu uzskatīt, ka sabiedrībai ir pieejami šādi naudas līdzekļi bez reāli un patiesi veiktas saimnieciskās darbības.

Tāpat tiesa papildus ņem vērā, ka "XXX" patiesā labuma guvējs ir XXX, par kuru lietā ir ziņas, kuras procesa virzītāja saņēmusi starptautiskās sadarbības ietvaros no Azerbaidžānas nacionālā Interpola biroja. Saņemtajā informācijā norādīts, ka 2022. gada 5. augustā Azerbaidžānas Valsts drošības birojs ir ierosinājis lietu pret XXX par izvairīšanos no nodokļu nomaksas, par izvairīšanos no muitas maksājumiem un dienesta ļaunprātīgu izmantošanu (*lietas 7. sējuma 26. lapa*). Lai arī no šīs informācijas nav detalizēti redzams par kādā periodā veiktajiem nodarījumiem lieta ir ierosināta, tomēr konkrētajā gadījumā procesā tiek vērtēts viss pierādījumu kopums un ar pazemināto pierādīšanas standartu. Tas nozīmē, ka pazeminātais pierādīšanas standarts "visticamāk" dod iespēju pamatot mantas noziedzīgu izcelsmi ar netiešiem pierādījumiem, tipoloģijām un bez konkrēta predikatīvā noziedzīgā nodarījuma, no kura izcēlusies manta, ar kuru veiktas legalizācijas darbības, pierādīšanas. Savukārt apstākļi, ka XXX ir arī, iespējams, legāli ienākumi, ir veiksmīgs uzņēmējs Azerbaidžānā, pats par sevi nepamato tieši "XXX" izsniegto un pārskaitīto naudas summu legālo izcelsmi.

[16] Tiesa secina, ka visi minētie apstākļi kopumā liecina par apgrūtinātu naudas plūsmas izsekojamību, kas atbilst noziedzīgi iegūtu līdzekļu noslaņošanai jeb strukturēšanai, finanšu līdzekļus pārvietojot no sākotnējās izcelsmes vietas ar šķietamiem darījumiem, mainot noziedzīgi iegūtu līdzekļu atrašanās vietu,



piederību, slēpjot vai maskējot to izcelsmi un secīgi pārvēršot šos līdzekļus citās vērtībās. Tiesu praksē norādīts, ka šķietamu civiltiesisku darījumu dokumentu noformēšana, naudas līdzekļu pārvietošana savstarpēji saistītu uzņēmumu starpā, kā arī finanšu līdzekļu pārvietošana caur dažādiem finanšu iestāžu kontiem dažādās jurisdikcijās, kas atvērti sarežģītā shēmā iesaistītiem čaulas veidojumiem, ir viens no tipiskiem veidiem kā mēdz tikt veiktas legalizēšanas darbības (sk., piemēram, *Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2022. gada 2. maija lēmums lietā Nr. KA04-0466-22/2*).

Tādējādi tiesa atzīst, ka ar pirmstiesas kriminālprocesā iegūto pierādījumu kopumu ir sasniegts Kriminālprocesa likuma 124. panta sestajā daļā noteiktais pierādīšanas sliekšnis, ka arestētie naudas līdzekļi un nekustamais īpašums, visticamāk, ir iegūti noziedzīgi, nevis likumīgi. No procesa par noziedzīgi iegūtu mantu materiāliem neizriet, ka kādai personai būtu likumīgas tiesības uz arestēto mantu.

Ar mantu saistītās personas ar ticamiem un pārbaudāmiem pierādījumiem nav pamatojušas arestētās mantas likumīgu izcelsmi, līdz ar to tie, pamatojoties uz Krimināllikuma 70.<sup>11</sup> panta pirmo daļu, ir atzīstami par noziedzīgi iegūtiem.

Ņemot vērā noskaidrotos apstākļus un to, ka arestētā manta ir noziedzīgi iegūta, tā nav jāatdod pēc piederības īpašniekam vai likumīgajam valdītājam, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 358. panta pirmo daļu un Krimināllikuma 70.<sup>11</sup> panta ceturto daļu tā ir konfiscējama valsts labā un līdzekļi ieskaitāmi valsts budžetā.

### **Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 358. panta pirmo daļu un 630. panta pirmo daļu, tiesa

#### **nolēma**

atzīt AS "XXX" (reģ. Nr. XXX) likvidējamajā AS "XXX" arestētos naudas līdzekļus XXX euro (iekšējās uzskaites ieraksts Nr. XXX), 142 XXX euro (iekšējās uzskaites ieraksts Nr. XXX), un 321 163,07 euro (iekšējās uzskaites ieraksts Nr. XXX), par noziedzīgi iegūtu mantu, konfiscēt valsts labā un iegūtos naudas līdzekļus ieskaitīt valsts budžetā.

Atzīt XXX (dzimusi XXX) piederošo 1/2 domājamo daļu no nekustamā īpašuma Rīgā, XXX, dz. 7., kadastra Nr. XXX, par noziedzīgi iegūtu mantu, konfiscēt valsts labā un iegūtos naudas līdzekļus ieskaitīt valsts budžetā.

Atzīt XXX (dzimis XXX) piederošo 1/2 domājamo daļu no nekustamā īpašuma Rīgā, XXX, kadastra Nr. XXX par noziedzīgi iegūtu mantu, konfiscēt valsts labā un iegūtos naudas līdzekļus ieskaitīt valsts budžetā.

Lēmumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā, iesniedzot sūdzību vai protestu Ekonomisko lietu tiesā.

Tiesnese

I. Jankovska

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.